Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
00102 Eduskunta
MmV@eduskunta.fi

**Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi tiettyjä pinta-ala- ja eläinperusteisia tukia koskevien lakien muuttamisesta (HE 164/2024)**

Aiemmin lakiluonnoksen lausuntovaiheessa työsuojeluviranomaisen antaman lausunnon mukaisesti vastuullisuuden huomioiminen osana maatalouden tukijärjestelmää on positiivinen ja kannatettava muutos. Huonoista työoloista aiheutuvat haitat aiheuttavat yhteiskunnalle merkittäviä välittömiä ja välillisiä kustannuksia esimerkiksi sairauspoissaolojen- ja työkyvyttömyyseläkkeiden sekä menetettyjen verotulojen muodossa ja siten on väärin tukea toimintaa, joka säännöksiä rikkoen kasvattaa yhteiskunnan kustannuksia. Sosiaalinen ehdollisuus yhdessä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten sekä lakisääteisten hoitovaatimusten kanssa muodostaa loogisen kokonaisuuden ehdollisuudesta. Aikaisempi tilanne, jossa ympäristön, eläinten ja kasvien hyvinvoinnilla on ollut vaikutusta, mutta työntekijöiden hyvinvoinnilla tai sen laiminlyönnillä ei ole ollut vaikutusta tukiin, on ollut epäjohdonmukainen.

Työsuojeluviranomainen kiittää, että sen lausuntovaiheessa esittämät huomiot ja tarkennukset on huomioitu hallituksen esityksessä hyvin eikä työsuojeluviranomaisella ole huomautettavaa nyt käsittelyssä olevaan esitykseen.

Esityksessä kuvattu malli, jossa työsuojeluviranomainen valvontahavaintoja toimitetaan tukiviranomaisella sosiaalisen ehdollisuuden noudattamisen arvioimiseksi, on järkevä kaikkien niin valvojien kuin tuen saajien kannalta. Esitys ei siis lisää tuensaajien hallinnollista taakkaa, koska heihin ei kohdistu minkäänlaista uutta valvontaa. Myöskään uusia valvovia viranomaisia ei tarvita, joten siihen liittyviä uusia resurssejakaan ei tarvita. Esitys on jo aiheuttanut ja tulee vielä voimaantullessaan aiheuttamaan kasvua asiakasneuvonnassa. Työsuojeluviranomainen on toistaiseksi kyennyt vastaamaan kysyntään olemassa olevilla resursseillaan. Työsuojeluviranomainen ei ole tukiviranomainen eikä siten varsinaisesti valvo sosiaalista ehdollisuutta, vaan valvoo työturvallisuuteen liittyvien säädösten noudattamista siten kuin työsuojeluviranomaisen toiminnasta on säädetty.

Yleisenä huomiona työsuojeluviranomainen kiinnittää valiokunnan huomiota siihen, että tukivaikutuksia on vain ns. toimeenpanokelpoisilla päätöksillä eli työsuojeluviranomaisen tapauksessa lähinnä velvoittavilla päätöksillä. Työsuojeluviranomaisen tapa toimia on ohjaava ja siten valtaosa havaituista laiminlyönneistä tai puutteista korjaantuu jo

tarkastajien antaman ohjauksen perusteella tai viimeistään velvoittavan päätöksen kuulemisen yhteydessä. Siten esitetyn säädöksen merkittävin vaikutus tuleekin olemaan tietoisuuden kasvu ja sen myötä oletettu puutteiden omaehtoinen korjaaminen. Tapauksia, joissa tukea tosiasiassa jouduttaisiin leikkaamaan sosiaalisen ehdollisuuden laiminlyöntien takia, tulee ennakkoarvion mukaan olemaan hyvin vähän.

Työsuojeluviranomainen pitää esitystä kannatettava ja kannattaa sen hyväksymistä.

Työsuojeluviranomaisen puolesta

Markku Rautio, johtaja, Itä-Suomen aluehallintovirasto

Tämä asiakirja ISAVI/10320/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/10320/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Rautio Markku 30.10.2024 08:13